

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Nicolai Hieronymi Gvndlingii J. C. Ivs Naturæ ac Gentivm

Gundling, Nicolaus Hieronymus

Halæ Magdebvrgicæ, 1736

Cap. XXV.

urn:nbn:de:gbv:45:1-208

CAP. XXV.

DE RERVM PRETIO ET
PERMVTATIONIBVS IN
STATV CIVIVA-
TIS.

§. I.

Vtut vero naturaliter vnusquisque rem suam tanti, quanti placet, aestimare potest; sæpe tamen interest, ne imperium citatis *sultis* hominum aestimationibus & affectibus nimium indulgeat.

§. II.

Hinc PRETII LEGALIS noua species furgit, quod nec *maius* recipit nec *minus*. Turcæ multis rebus, adnotante Turnefortio, tale pretium imponunt. Attenditur hic minima læsio, ac multo magis læsio vltra alterum tantum.

§. III.

Et durat istud, quam diu ciuitas vult, aut velle censetur. Sæpe enim euenit, vt *certain* ob *causam* pretium determinetur, qua euanescente, ipsa quoque lex euanescere videtur.

§. IV.

no
ria

§. IV.

Hoc pretium *legale* fecernunt vulgo a *pretio communi*, quod communi aliorum æstimatione definitur.

§. V.

Sed cum communis æstimatio nequaquam stringat, perperam sane argumentantur, qui læsionem *ultra dimidium* ex communi pretio diiudicandam censent, nisi lex imperantium accedat.

§. VI.

Et hæc autem, quamquam potest accedere, & sæpius etiam accedit, vereor tamen, ne nihil agant magistratus, aut sane variis litibus sibi subiectos intoluant. Semper enim quæretur, an hæc res *communi pretio* vendi possit, aut istud recipiat? Occurrunt sæpe circumstantiæ, ob quas alterius eludi petitio queat.

§. VII.

Cui non obest, propterea *læsionem enormem* ultra dimidium, seu alterum tantum designari, & designatam quoque Imperatorum constitutionibus fuisse. Eadem enim difficultas remanet, cum quæritur, quid sit lædi ultra alterum tantum? Quocirca vereor iterum atque iterum, vt *in concreto*, quem-

admodum loquimur, aut in applicatione ad factum clare ostendi possit, in hac, vel ista venditione alterum tantum excedi.

§. VIII.

Ex quo consequitur, oriri quidem & ortas sæpe fuisse ob læsionem enormem lites; decidas vero, nisi pro arbitrio, fuisse fortassis nunquam.

§. IX.

Inde recte dictum, æquitatem legis ciuilis Romanæ, ac ciuitatum, quæ eam imitantur, videri *cerebrosam*.

§. X.

Nam in statu naturæ æquitas illa non apparet, cum pretium a nostra conuentione dependeat; in statu ciuitatis autem æquitas propterea in auras vanescit, quia conuinci vix potest contrahens, partim, quod sæpe circa pretium commune dubitatio oritur, partim, quod inter res ipsas nonnihil differentiæ obseruatur, & in personis etiam occurrunt, quæ illis elabendi viam commonstrent. Fac enim, me equum, qui alias L. vncialibus venit, vendidisse centum & tribus, sed vendidisse, cum ipse indigerem, eoque sine magno meo incommodo carere non posse. Dices: non adesse

adeffe tum enormem læsionem. Rege-
ro viciffim : inde igitur patere, quam
difficile fit, definire in specie, quid fit
enormiter lædi. Non esse autem &
non apparere in moralibus perinde
sunt. Deficit hic fere probatio clara.
Sed finge tamen, posse forte bis, aut
semel per sæculum læsionem ad liqui-
dum perduci, an est prudentiæ, aperire
tot litibus fenestram, cum id raro fiet,
quamuis cauffidici, & læsi initio fieri id
posse credant, iactitentque?

§. XI.

Id magis exploratum, liberum esse
regnantibus, signare facie, aut alio in-
dicio NVMVM, quo res ceteras dimeti-
antur ciues, ne partim in materia, par-
tim in valore fraudi relinquatur locus.

§. XII.

Qui contra faciunt, lædunt alios,
&, quantum in se est, pacem ciuitatis
suique æqualium non quærunt.

§. XIII.

Et si vero licitum est, determinare
pro lubricine materiæ pondus, quod si-
gnetur; prudentiæ tamen simulatque
iustitiæ videtur esse, vt tum ad ciuium
commune iudicium, tum raritatem,
tum etiam aliarum, quæ nobiscum mer-

cantur, gentium mores respiciatur. Nam etsi quidam populi conchas varii generis, ferrum, cuprum aliaque, quæ a nostris ridentur, nummi loco, elegerunt; id tamen *ceuc. XXIII.* obseruauimus, in exemplum proponi nequit.

§. XIV.

Quibus obseruatis, facile nunc erit iudicatu, quid circa contractus, in quibus ponitur *PRETIUM EMINENS* & certus occurrit paciscentium finis, ciuitas possit. Nam cum sine pactis & contractibus viuere vix liceat, æquum est, præscindere fraudi & litibus occasiones, ac facere omnia, quo finem, quem intendunt contrahentes, sine *ambiguitate* obtineant, & commercia floreat, & ciuibus singulis vita reddatur haud iniucunda.

§. XV.

Inde prouenit, quod quædam non liceat *EMERE, PERMVTARE, aut VENDERE*, vt *venena, arma*, quædam non, nisi certo modo, vt *fructus in herbis, actiones, hereditates*, quædam etiam non, nisi *publice & sub hasta*, ac præcedente causæ cognitione ac *decreto*, vt res *pupillarum, minoris*.

§. XVI.

§. XVI.

Ex eo est, quod VSVRAS interdum prohibeat ciuitas, interdum permittat, sed pro raritate, aut abundantia pecuniæ itemque conditione personarum certos limites ponat. Hinc tot, ratione vsurarum, variationes.

§. XVII.

Ex eo itidem, quod FILIIFAMILIAS mutuuum accipere prohibeantur, ne parentibus oneri sint, ipsique pecunia temere emungantur.

§. XVIII.

INDEBITI SOLVTIONEM, vti mutuuum diximus; ita eandem in hoc statu appellamus. Nam qui ignorans soluit, non sane videtur donare. Tantum quaeritur, quid sit INDEBITVM? quid sit ignorare? an in iure errans similis sit scienti? Atque id vero partim ratio, partim lex ciuiliſ determinat.

§. XIX.

LITTERARVM obligatio vero e litteris quidem proxime venire videtur; sed caussa remota est mutuuum, quod contractum fuisse litteris indicatur. Rationis disciplina nihil dubii suppeditat, quare litteris a debitore scriptis, vel subscriptis non sit credendum? Sed Romani propriae & ab vno latere factae confessio-

cessioni olim prorsus nihil tribuebant fidei: deinde post quinquennium mutuum interuenisse censebant; donec Iustinianus id contigisse post biennium præsumendum esse decerneret: a quo negotio obligatio nominum vetusta prorsus differebat: de qua in dissertatione singulari *Gundlingianorum* part. XL. obseruat. 2. luculentius sum commentatus.

§. XX.

DONATIONES VT VEL prohibeantur, vel infinuentur, vel solenniori ratione peragantur, e lege ciuili est. Admodum vero absoni sunt & simul, cum reprehenduntur, indecori, quando ACCEPTATIONEM ad ciuilia referunt; eamque in lege Cincia præceptam somniant, Rectius dixissent, in dicto plebiscito solennem *mancipationem* fuisse præceptam aut in *iure cessionem*, ac *traditionem*: ita tamen vt ante legis solennem actum *acceptio* neutiquam excluderetur. Quod quamuis pluribus a me in *Gundlingianis* part. XXIX. fuerit inculcatum; nescio tamen quam sint aliqui ultra fidem obstinati, dum sua commenta mordicus defendunt, *acceptationem* pro hodierno barbaro adnexu venditantes; quia *acceptare* & *acceptatio* sint bar-

barbaræ voces ; quod itidem falsum. Hoc verum est : Iustinianus nudum iterum consensum admisit, vt esset perfecta donatio, ratione obligationis, sine *emancipatione*, atque in iure *cessione*, sine *traditione*, sine *stipulatione*, quod pluribus cum *Sandio* probaui *l. c. p. 248.* Acceptationem autem non sustulit, ac, si fecisset, omnium sane Legislatorum solidissimus fuisset. Quare vero lex Cincia atque Imperatores ita constrinxerint donatores, & *certam tantum summam* ipse Iustinianus sine solenni ritu, atque insinuatione demum transferri permiserint, ex variis causis profuxit, quas a libi indicaui. Sed inter eas tamen præcipua fuit, quod *donare* idem crediderunt esse ac *perdere* : vt taceam, non placuisse itidem tribuno plebis Cincio, vt in Democratia profusa ac simul præcipiti liberalitate factiones alerentur, nouasque res molirentur ditiores.

§. XXI.

DONATIONVM REVOCATIO ob animum ingratum, pariter e iure arbitrario manauit. Quanquam enim virtus grati animi signa nunquam negligit; non potest tamen secundum ius strictum donator exigere ista : vt qui dedisse creditur, ac si nihil foret recepturus.

rus. Aliter si dedisset, donatio eius non sane fuisset benefica. Eadem obseruanda sunt de reuocatione donationis ob *superaenientes liberos*; cum propositum in mente retentum nihil soleat operari. Omitto, animum inducere Doctores præclaros, l. 8. Cod. de *reuo-*
candis donationibus singularem frustra fuisse ad omnes donationes liberorum ingenuorumque hominum protensam: quemadmodum precaria sit opinio, donari non posse omnia bona, quia alioquin nihil reliquum foret, de quo conderetur testamentum. vid. *Beyer* ad *ff. de donationibus*. Inde vulgus Iuris peritorum conclusit, omnes donationes videri odiosas.

§. XXII.

DONATIONIS inter VIRVM ET VXOREM prohibita rationes plurimæ adducuntur: vtut pleræque futiles sunt. Præcipua est, quod Icti Stoici amorem honestum solis animis aestimabant; non autem muneribus: inprimis, cum Vir & Vxor comparate sibi Patris loco filiaque essent. Quod postremum, quia euauit cum tempore, & Caracallæ totum istud ius vetus displicuit; ideo vsu venit, vt hic Imperator auctor fuerit
Sena-

Senatui, aliquid vt laxaretur e iuris rigore, quod *lex* probat 32. ff. h. s. Atque hinc igitur Icti temperamentum e voce *donandi* exculpserunt: requirentes, vt *donator* ex liberalitate sua *pauperior* & donatarius *locupletior* fieret. Alterutrum si deesset, donatum non censebant: vnde exceptiones fere regulam extinxere.

§. XXIII.

Vt SOCIETATI quocunque tempore renunciari possit, nec pactum obsistat, prouide statutum videtur. Neque enim lucrum, quod in hoc contractu inprimis respicitur, facile obtinebitur, nisi lubentes volentesque eo collaborent socii. Eadem Romanos ratio impulit, vt mortuo vno socio, societatem crederent concidisse; quia industria personæ esset electa: quod argumentum Grotius mere ciuile putat. Cumque Romani socios pro fratribus habuerint, idcirco, vbi nihil de partibus lucri, damnique diferte conuentum, æqualitati partium locum dedere l. 29. ff. pro Socio. Quod vltimum iterum secundum ius naturæ simplex verum non est. v. Grot. Lib. II. cap. XII. §. 24. & notas Barbeyracii n. 4. & cap. XVI. Lib. eod. §. XVI. n. 7. Ceterum

terum quid sit *lucrum*, quid *damnum*?
copiosius iuris ciuilis magistri expo-
nunt.

§. XXIV.

In LOCATIONE & CONDUCTIONE, v-
ti vsus conductoris, qui certo tempore
ex fine contrahentium circumscriptus
est, attenditur; ita, eo finito, locatio
quoque finienda ac conductio. Si con-
ductor re *abatur*, obligatio locantis
perit, quoniam res non ad abusum, sed
vsu data intelligitur. Quid sit abuti,
partim ratio, partim lex & consuetudo
definiunt. Saltem is etiam abuti re lo-
cata creditur, qui *meretricibus* sciens
domum conductam *sublocat*: licet alio-
quin sublocandi facultas conductori
non sit censenda interdicta, ceu volunt
aliqui, rem secundum rationis discipli-
nam pensitantes. Sæpe enim re qui-
dem vtor; verum non integra. Etiam
aliquando plane impediatur, ne ipsemet
vti queam: quamuis interea integra
merces sit soluenda. Sed fac, me non
sublocare, sed locatorem alteri locare;
& tum reddendum a locatore, quod hic
percepit: idque æquitati congruit, & ius-
titia: quod & Grotius agnouit *Lib. II.*
cap. XII. §. 18.

§. XXV.

§. XXV.

Vt vero CONDUCTOR rem relinquat, quando dominus *re sua* ipsemet indigere occipit, ex lege ciuili est, nec necessaria consequentia ex ipsa contractus natura fluit. Etsi enim dici potest, me rem conducendam alteri tum demum permittere, cum non indigeo; fallit tamen hæc sæpe argumentatio. Multi domum alienam incolunt, quamuis possideant propriam. Occurrit hic nonnunquam locatoris & conductoris incommodum. Vt præferatur dominus, necesse non est, quippe qui facto suo alteri vsum concessit. Conditio in mente retenta non attenditur.

§. XXVI.

Quod si ad annum, vel plures prædium *rusticum*, aut *urbanum* conducatur, videndum, quo loco viuamus, & quando ex consuetudine annus incipiat, itemque finiatur. Ita Romæ locatio in rusticis mense Martio, & si mensis intercalaris inter Martium & Februarium intercidisset, merkedonio: in urbanis Kalendis Iuliis incipiebat.

§. XXVII.

Vt VLTRA TEMPVS teneatur conductor inuitus, rationi vix congruit. Quicquid

Z

quid circa *uestigalia* publica constitutum, favore Principum constitutum censi debet.

§. XXVIII.

Nec magis videtur naturale, veterem conductorem nouo in fundis publicis esse præferendum: quanquam forte prudentia & æquitas id suadent. In se, quando res consideratur, prior sane locatio est finita.

§. XXIX.

Circa *tacitam relocationem*, aut *reconductionem*, cum variæ occurrant coniecturæ; idcirco ciuitas prudenter agit, si, ad præscindendas lites, legem condatur, quæ sequenda.

§. XXX.

Vt locator aliquid de mercede ob STERILITATEM ingruentem remittat, plerique naturale existimant. Sed obseruauit iam *Grotius*, id potius iuri arbitrario videri adscribendum, quando is præstitit agrum prædiumque fructibus ferendis accipiendisque alioquin aptum. Idem in reliquis casibus fortuitis argumentum subesse: quos potius ferat conductor, quam locator, nisi in se receperit hicce. Quod in foro secus est tam Romano, quam nostro. Nec nocet, locari rem ad vsum. Sat est, in me nihil culpæ residere, nihilque doli. Periisse rem vide-

videri, dura certe fictio est: quando-
quidem sequentibus annis vsus iterum
adest: qui non tam reuiuiscit, quam ca-
su impeditus ita sese prodit, vt res loca-
ta ad commodum percipiendum claris-
sime obseruetur.

§. XXXI.

Vt aliquis ad LOCATIONEM OPERA-
RVM cogatur, e pacto venit, vel decreto
ciuitatis.

§. XXXII.

Qui operas locauit & aduersa va-
letudine, aut fortuito casu est impeditus,
ne praestaret, integram mercedem pete-
re stricto iure non potest. Leges autem
ciuiles hic nonnihil charitati & miseri-
cordiae aliquando indulgent. *consp. Helmrich. Ant. dorf. Enucl. l. p. 167.*

§. XXXIII.

Vt quidam PROHIBEANTVR CONDU-
CERE, ratio muneris, quod gerunt, sua-
det, exemplo militum, decurionum, cle-
ricorum, tutorum, curatorum.

§. XXXIV.

Vt autem FABRI, VIETORES, & qui
artem suam cum STREPITU excercant,
arceantur a conductione circa litera-
torum domus, fauor liberalium artium
ac clericorum fecit.

Z 2

§. XXXV.

§. XXXV.

IN DEPOSITO restituendum videtur, quod est datum. Dupli præstatio, tum in vulgari, tum miserabili, quod in Leg. XII. Tabul. promiscue sancitur, vbi quis abnegat istud, pœnalis est, e peculiari Romanorum ac Græcorum opinione fluens, quam ex *Ouidio & Terentio* illustratam dedi in *Gundlingianis Part. II. obseru. 4.*

§. XXXVI.

RES IMMOBILIS an queat deponi? disputatur. Tu obserua, vocabulum latinum non pati, vt rei immobilis depositum statuatur. Si rem consideres, nihil obstat: quod bene expendit in *Coniectural, DVRSSEMA.*

§. XXXVII.

CIRCA MANDATVM nihil hic differentia obseruatur: vtut iure ciuili quædam personæ a mandato suscipiendo, præsertim in iudiciis, ob peculiare causas, remouentur.

§. XXXVIII.

PROCVRATORES IN REM SVAM ad commenta iuris Romani referendi sunt, quod singulari dissertatione ostensum in *Gundlingianis part. VI. n. 2. Habertus de iure ciuitatis L. 3. sec. 2. c. 1. 131.*

§. XXXIX.

§. XXXIX.

In PIGNORIBVS legem commissori-
am *Constantinus M.* eneruauit, ne frau-
dibus & auaritiæ diuitum locus relin-
queretur. *Tacita hypotheca* a lege ve-
niunt: egitque sapienter *Franciscus*
Balduinus, ad leges singulas animum
aduertens.

§. XL.

Ne femina cum effectu possint FI-
DEIVBERE, itidem naturale non est. Ha-
buerunt Romani peculiare, præter eas,
quas vulgo colligunt, causas. De qui-
bus *Auerani* in *interpretationibus iuris*
Lib. II. c. 5. consulendus. Idem de de-
curionibus, militibus, tenendum.

§. XLI.

Eidem iuri Romano tribuendum,
quod verba requiruntur solennia. Id-
que fideiussionis nomen significat.

§. XLII.

CONSTITVTVM in effectu fideiussio
est, vel *expromissio*: etiam *pactum ge-
minum*, aut interdum *simplex*. Ipsi
Romani istud tanquam pactum consul-
tissimum sustinere, ceu *pactum hypo-
thecæ*. v. *Gundlingiana part. XX. obser-
uat. 4.*

§. XLIII.

Maiorem difficultatem habet, an
quis

Z 3

quis

l. 3. c. de pactis pigni

Ludwig: Diss. de toto Vellej: in germania
exc. Thal. 1720. Gubneri D. de fideiussione mulieris
sine curatore cit. p. 1703.

Hæc fideiussio et pignoris est am-
 pliatissima. Ex naturali quoque in certis
 casibus admittit obligationem ad cruciatum
 ad poenam capitalem, et quævis in corpore
 pro aliis suscipienda. Ius obfides dicitur
 si ex eodem principio supra fuit probatum:
 ut in dno civili pignoris ad cruciatum
 cruciatum, castro, mortem ipsam
 non sunt usu receptæ. Pignoris quidem
 non ex natura hominis, sed ex rationis
 politici, itaque arbitrario delinuntur.
 c. q. ex ista formula: nemo est dominus
 membrorum suorum. c. Aristoteles eorum
 contractus vocat *δυναμικὰ πρὸς ἀλλήλους*
 hoc i.e. involuntarius contractus. Hæc
 hæc denominatio est contradictoria
 quoniam contractus sine voluntate
 libera istiusmodi contractus nullam
 habet moralitatem.

quis ad cruciatum corporis & mortem
 FIDEIUSSIONE sua obstringi possit? Hube-
 rus id fieri posse credit, sententiamque
 negantem Romanæ civitatis institutis
 adscribit, quæ corpus & vitam non esse
 in commercio putabat. At hoc etiam
 naturali iure verum est, atque experien-
 tia confirmat. Vnde nec obfides licet,
 ob eorum stipulationem, occidere; hinc-
 que est, quod fideiussores in criminibus
 corporis poenam, vel capitalem merentibus
 non admittuntur.

§. XLIV.

BENEFICIUM EXCVSSIONIS ac diuisionis
 pro arbitrio civitatis aut concedi fi-
 deiussoribus, aut adimi potest. Id cer-
 tum, antiquum ius Romanum æquius &
 prudentius videri. Neque enim subsi-
 diaria obligatio hoc continet, vt prius
 excutiat ad peram & saccum debitor
 principalis. Sufficit, cum nolle solue-
 re. Vnde etiam Noribergæ aliisque in
 locis hoc beneficium cessat. Idem de BE-
 NEFICIO DIVISIONIS iudicium ferendum.
 Nisi enim ipse sibi fideiussor prospexerit,
 habet, quod sibi imputet. Epistola
 Hadriani hac in causa commercii mi-
 nus, litibus autem ferendis apprime vi-
 detur apta. Beneficium CEDENDARVM
 ACTIONVM subtilius est, quam vt simpli-
 cita-

citati naturæ conueniat. Nihil enim cedi potest, cum soluo, quod debeo: ac, si solui, nihil profecto amplius debetur; adeoque tota creditoris actio est deleta.

§. XLV.

CONTRACTVS ALEAM CONTINENTES hominum fraudulenta auaritia, otii cupiditas, litium abundantia prohibendos sæpe suadent. Hinc in aleatores apud Romanos odium: quanquam nimium rigidi videntur, qui vnas fortunæ, quod auaritiæ hominum excitandæ inseruiant, absolute illicitas pronunciant. Obstruxit os ea ratione philosophantibus *Iohannes Clericus* peculiari in hanc rem scripto libello, *de eo quod est iustum circa lotarias*. Cumque in ludos fortunæ pariter excandescant nonnulli, eosque absolute damnent; *Barbeyracius* calammumprehendit, elegantique libello Gallico: *du Jeu* dissentientibus prouidenter respondit. *Facit de morib. germ. c. 24. Specul. l. l. c. 255. Heinec. Morg. c. 2. c. 1. p. 102.*

§. XLVI.

In CULPARVM præstatione nihil mutamus: quanquam est, qui nuperime contendit, Romanorum Ictorum hac in causa sapientiam nec prædicari satis, nec perfectius tradi potuisse quidquam. *con. s. Thom. 2. 2. q. 1. 2. c. 1. p. 102.*

L 4

§. XLVII.

de usu ex quo distinctionis culpar. in foris Germaniæ; cui opposita est Schier. Schmid. D. de præstatione culparum

§. XLVII.

De futuris alimentis ne *privatim* TRANSIGATUR, ideo Romani prohibuerunt, ne alimentarius aliquid remittens Reipublicæ oneri sit. Errori vero tribuendum, de *marrimonio*, ceu re spiritali, transigi privato arbitrio non posse. Si alia ratio mouet Imperantes, quare huiusmodi transactiones vetent, toleranda est Legislatio.

§. XLVIII.

Ne quis TESTAMENTI TABVLIS NON INSPECTIS transigat, iidem Romani nunquam præceperunt. Incuria *Triboniani* & pragmaticorum error huic opinioni locum fecit: quod *Schuldingius* ac nos quoque singularibus dissertationibus excussimus.

§. XLIX.

Est similiter falsum, valuisse transactionem de *criminibus*, SANGVINIS PŒNAM inferentibus. Aliud plane Diocletianus & Maximianus rescripserunt, quod *Noodtius*, vir clarissimus, singulari *Commentatione* ostendit. Nec ita unquam desipere Romani.

§. L.

De SOLVTIONIBVS nihil est, quod moneamus amplius: nisi quod interdum Respublica aliud circa monetam, & mo-

& modum solutionis solennem adiciat: quemadmodum eadem *oblationis*, *obsignationis*, & *depositionis* formam describit, atque ordinis gratia nonnulla addit.

§. LI.

COMPENSARE sicut idem est, ac solvere; ita *res mere facultatis* videtur. Sed habent sæpe imperantes, quare compensationem *prohibeant*, aliquid argumenti. Ita, ne fraudi locus sit, *depositi*, ne *confusio* in publicis rationibus ac calendario oriatur, pecuniæ, quam in genere debet ciuitas, compensationem impediunt, cetera.

§. LII.

DE ACCEPTILATIONIBVS, quæ simpliciori ratione hodie fiunt, notæ sunt Romanorum tricæ, nota AQUILIANA STIPVLATIO, notus etiam canon, *eodem modo tolli obligationem, quo incepit*. Sed hæc tamen omnia rationis dictata non vrgent, neque caussa suppetit cogens, quare finis obligationis æqualis esse debeat initio. Sufficit, constare, me debitorem pronuntiare ab obligatione absolutum. Romani vero *verborum obligationes verbis* tantum posse tolli credebant: eodem nimirum genere, quo essent ligatæ. Reliquæ, quæ

verbis contractæ non erant, nec verbis, nec pactis dissoluebantur integre. Igitur circuitu utebantur, & alteras in verborum obligationes, per stipulationem, a Gallo Aquilio inuentam transfundebant: ac dein noua stipulatione tollebant. Qui circuitus admodum est artificiosus. v. A-
VERANI *Interpret. Jur. I. c. XII. §. V.*

§. LIII.

De *confusione*, aliisque modis tollendi obligationes nihil; de *CESSIONE* autem id adhuc adnoto, finxisse hic Romanos procuracionem in rem suam, vt cessionarius quadantenus mandatario similis fieret: vtut alias mandatarius non retinet, quod ex mandato consequitur, sed reddit; eoque procurator in rem suam non est merus mandatarius, aut procurator tantum. *Ulpian. in pr. §. 1. c. 57.*

§. LIV.

NOVATIO sicuti a nouando dicitur, ita obligationi vel adiicit aliquid, vel eam immutat profus. De *adpromissione* nunc dicendi locus non est: adpromittit quoque, qui fideiubet. Ergo de immutatione fermo nunc sit. Vbi *mutatio* obligationis, ibi *vetus* interit, & *noua* oritur. Si noua oritur, non sane manent veteris accessiones. Vnde *fideiussio* soluitur, & *pignora* cessant.